

LABOD izhaja štirinajstnevno v nakladi 2400 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Odgovorna urednica: Lidija Jež, tehnično ureja: novinarski servis — Grafična priprava in tisk: Dolenjski informativni in tiskarski center Novo mesto.

labod

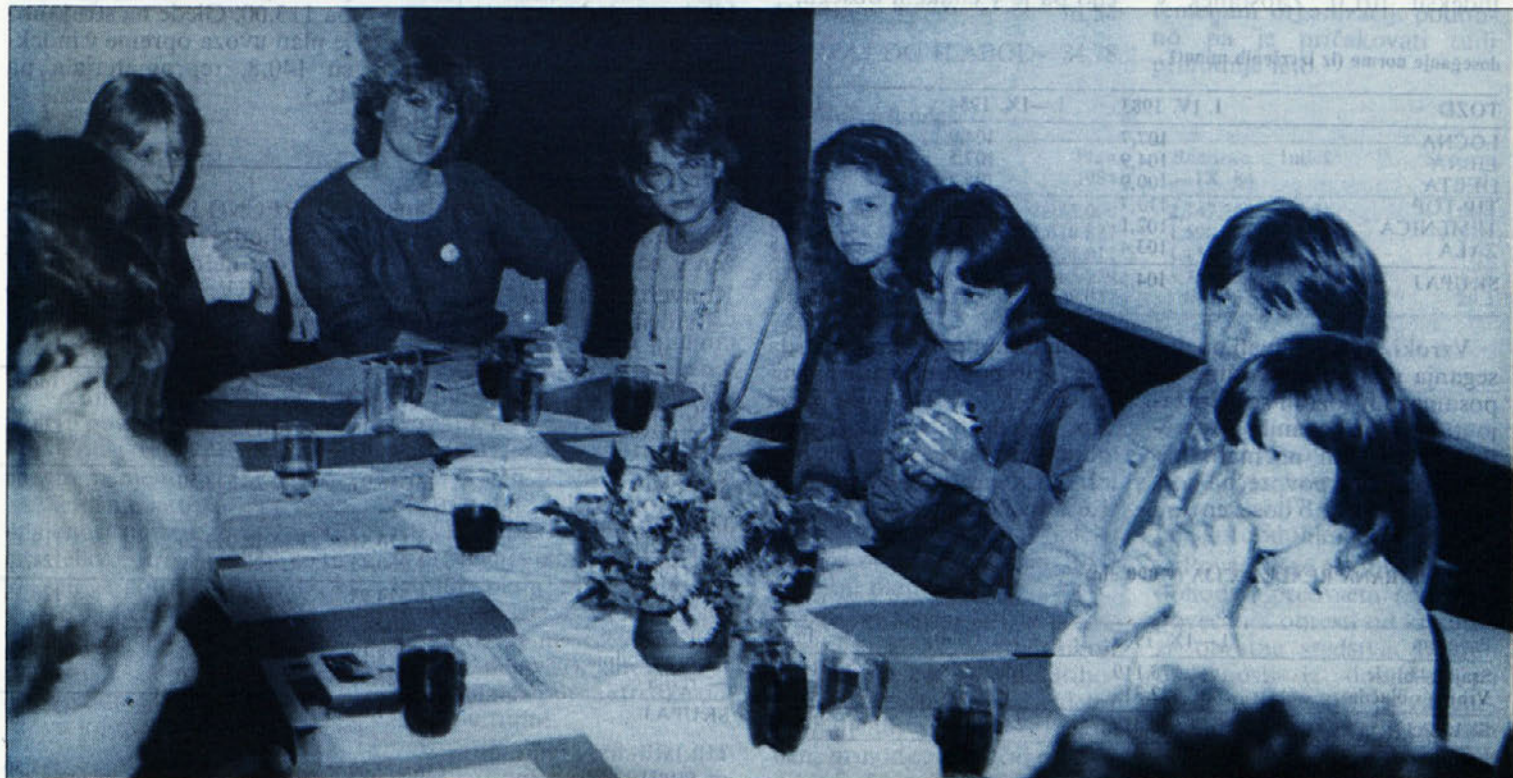
60

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBLAČIL NOVO MESTO

LETO X.

NOVO MESTO, 26. 10. 1984

Št. 14

Skupina mladih novinarjev, ki so se letos zbrali v Novem mestu, je obiskala tudi Labod. Pogovarjali smo se o nastajanju glasila, ocenili zadnjo številko in se seznanili s programom za 14. številko Laboda.

poslovanje v devetih mesecih

ZAPOSLOVANJE IN ŠTEVILO ZAPOSLENIH

TOZD	31. 12. 1983	Plan 1984	30. 9. 1984	Index	3:1	3:2
0	1	2	3	4	5	
LOČNA	306	317	317	103,6	100,0	
LIBNA	325	340	334	102,8	98,2	
DELTA	588	607	614	104,4	101,1	
TIP-TOP	160	158	160	100,0	105,3	
TEMENICA	137	142	136	99,3	95,8	
ZALA	110	119	105	95,4	88,2	
COMMERCE	229	224	234	102,2	104,5	
DSSS	89	93	96	107,9	103,2	
SKUPAJ	1.944	2.000	1.996	102,7	99,8	

Ob zaključku devetega meseca je število zaposlenih še vedno za 4 ljudi pod planiranim (3 ljudje v neposredni proizvodnji in 1 v režiji). Ugotovljamo pa, da je tako stanje doseženo šele z zaposlovanjem v avgustu in septembru, saj je bilo še ob polletju stanje zaposlenih za 41 ljudi pod planom. Do plana kadrov mo-

ramo imeti odgovornejši odnos, saj je sestavni del celotnega dogajanja v koledarskem letu. Takšno stanje seveda bistveno vpliva na uresničevanje plana proizvodnje, saj novi delavci v proizvodnji v letošnjem letu ne bodo prispevali k povečanju proizvodnje. Po posameznih tozdih je stanje seveda različno, vendar se

število približuje 100% planu razen v tozdu Zala, ki ji manjka 14. neposrednih proizvajalcev oziroma 14% vseh zaposlenih v neposredni proizvodnji.

Fluktuacija je na ravni dosežena v enakem lanskem obdobju. Gledano po tozdih je najvišja v tozdu Temenica (9,5) in tozdu Delta (9,1).

PROIZVODNJA v kosih

Program	1.—IX. 1983	1.—IX. 1984	Index
Srajce	1.551.888	1.451.182	93,51
Bluze	610.089	653.635	107,14
Vrhnja oblačila	193.609	168.165	86,86
Lastna proizvodnja	2.355.595	2.272.982	96,49
Kooperacija	368.405	428.024	116,18
SKUPAJ	2.724.000	2.701.006	99,16

fakturiranih minutah

TOZD	Fakturirane minute 1.—IX. 1984	% plana	Index 1—IX. 84 1—IX. 83
LOČNA	22.054.102	101,2	101,7
LIBNA	20.371.792	95,6	99,9
DELTA	35.325.171	91,2	96,8
TIP-TOP	10.271.354	101,4	96,1
TEMENICA	8.988.181	94,0	95,0
ZALA	7.918.504	103,9	116,9
SKUPAJ	104.929.104	96,1	99,5
Kooperacija	14.074.963	100,0	114,3
DO »LABOD«	119.004.067	96,6	101,0

(Nadaljevanje na 2. str.)

Plan proizvodnje v fakturiranih minutah je dosežen 96,6%, na kar so vplivale težave v proizvodnji tozdov Delta (program bluz za izvoz), Libna in Temenica. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je lastni proizvodnja na enaki višini, zaradi večjega obsega kooperacije (index 114,3) pa je skupna proizvodnja na indeksu 101,0. Zaostanek v

lastni proizvodnji je tako visok, da ni moč pričakovati, da bo letni plan minut uresničen.

Nedoseganje plana proizvodnje je poleg strukture izdelkov vplivalo tudi na doseganje plana proizvodov v kosih (trend strukture proizvodov, zamiki domači trg : izvoz). Tako je glede na lansko enako obdobje število izdelkov za 3,5% manjše v lastni proizvodnji, skupaj s kooperacijo pa je v enakem obsegu.

doseganje norme (iz izvršenih minut)

TOZD	I. IV. 1983	I.—IX. 1984	Index
LOČNA	107,7	104,9	97,4
LIBNA	104,9	107,5	102,5
DELTA	100,9	95,2	94,4
TIP-TOP	113,7	109,6	96,4
TEMENICA	102,1	103,7	101,6
ZALA	103,4	108,4	104,8
SKUPAJ	104,5	102,4	98,0

Vzroki, ki so vplivali na doseganje plana proizvodnje po posameznih tozdih se odražajo tudi v prikazanih povprečnih doseženih normah. Vidimo pa, da je povprečna norma v Ločni klub doseženemu

planu minut padla za 2,6%, da je v Delti povprečna norma nižja za 6,6%, v Tip-topu pa za 3,6% glede na lansko obdobje. Povečanje pa belčijo Libna, 2,5%, Temenica 1,6% in Zala 4,8%.

FAKTURIRANA REALIZACIJA (v 000 din)

Program	I.—IX. 1983	I.—IX. 1984	Index
Srajce—bluze	1.178.119	1.840.558	156,23
Vrhnja oblačila	422.319	619.139	146,60
SKUPAJ	1.600.438	2.459.697	153,69

V tem:

— za domači trg	1.389.801	2.003.221	144,14
— za izvoz	210.637	456.479	216,71

IZVRŠITEV PLANA PRODAJE (v 000 din)

	Plan I.—IX. 84	Realizacija I.—IX. 84	Index
1. Domačim kupcem: SB	1.193.000	1.511.591	126,71
VO	423.000	491.630	116,22
SKUPAJ	1.616.000	2.003.221	123,96
2. Izvoz	218.336	328.967	150,67
VO	73.154	127.509	174,30
SKUPAJ	291.490	456.476	156,60
3. Skupaj prodaja	1.907.490	2.459.687	128,95
4. Promet prodajalen	121.678	133.566	109,77

Plan prodaje je bil dosežen z indeksom 128,9 in sicer na domačem trgu z indeksom 123,9 in v izvozu z indeksom 156,6. Na takšno doseganje plana v veliki meri vpliva zamik prodaje, ki je bila v izvoz močnejša od planirane za to obdobje.

V primerjavi na enako lansko obdobje je indeks prodaje 153,7 pri tem je indeks v izvozu 216,7, kar je v pretežni meri posledica že omenjenega zamika.

Izvoz

Plan	Realizacija	Index	V \$ = 124,80
A. Konvertibilno področje	4.404.848	3.294.744	74,80
V tem: — klasični izv.	1.764.992	784.953	44,47
— storitve	2.639.856	2.509.791	95,07
B. Kliriško področje	104.166	6.960	6,68
C. SKUPAJ IZVOZ	4.509.014	3.301.704	73,22

Uvoz

	Plan	Realizacija	Index
A. Konvertibilno področje	2.000.417	1.062.484	53,11
— repromaterial	1.840.160	836.830	45,48
— oprema	160.257	225.654	140,81
B. Kliring	1.001.603	1.131.840	113,00
— repromaterial	1.001.603	1.131.840	113,00
C. SKUPAJ UVOZ	3.002.020	2.194.324	73,09

S prodajo na tujih trgih smo v devetih mesecih uresničili 73% letnega plana izvoza. S skupnim izvozom je bilo doseženih 3.301.704 dolarjev, skoraj v celoti (99,7) na konvertibilni trg, glede na vrsto izvoza pa 76,0% s storitvami. V proizvodnji je bilo za realizacijo tega izvoza angažiranih 48,8% lastnih proizvodnih kapacitet in 3,214,000 minut v kooperaciji.

V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je izvoz dosežen v naslednjih indeksih:

Konvertibilni izvoz	139,86
— storitve	137,00

— klasični izvoz	150,47
Kliriški izvoz	13,79
Skupaj izvoz	137,11

Plan uvoza je realiziran 73,1% in sicer iz konvertibilnega področja 53,1%, iz kliriškega pa 113,00. Glede na strukturo je plan uvoza opreme v indeksu 140,8, repromateriala pa 45,5.

POPREČNO IZPLAČANI osebni dohodki (na delavca mesečno — neto) ZA DEVET MESECEV 1984 IN PRIMERJAVA Z LETOM 1983;

TOZD	I.—XII. 1983	I.—IX. 1984	Index
LOČNA			
— proizvodnja	15.608,33	19.206,00	123,05
— režija	23.394,03	29.785,00	127,32
SKUPAJ	16.556,91	20.545,50	124,09
LIBNA			
— proizvodnja	15.120,51	18.019,50	119,17
— režija	21.260,45	26.411,50	124,23
SKUPAJ	16.229,75	19.532,50	120,35
DELTA			
— proizvodnja	15.878,15	18.739,50	118,02
— režija	22.623,33	26.544,50	117,33
SKUPAJ	16.841,60	19.854,50	117,89
TIP-TOP			
— proizvodnja	16.977,09	22.664,00	133,50
— režija	21.073,51	29.341,50	139,23
SKUPAJ	17.769,00	23.910,50	134,56
TEMENICA			
— proizvodnja	16.571,73	20.098,50	121,28
— režija	22.409,03	29.563,00	131,92
SKUPAJ	17.497,85	21.572,50	123,29
ZALA			
— proizvodnja	15.801,72	21.299,00	135,79
— režija	21.690,33	29.095,50	134,14
SKUPAJ	16.766,96	22.797,50	135,97
COMMERCE	24.827,39	30.032,00	120,96
DSSS	23.268,95	29.061,00	124,89
DO LABOD	18.045,95	22.197,00	123,00

Izkoristek delovnega časa

v %

	1981	1982	1983	IX. 1984
LOČNA				
— po normi	61,36	58,07	59,18	59,14
— po času	24,46	24,13	24,85	24,96
— podalj. del. čas	0,63	1,60	1,35	2,75
— izostanki	13,55	16,20	14,62	13,15
LIBNA				
— po normi	57,82	57,12	59,95	57,03
— po času	26,44	25,73	26,70	27,03
— podalj. del. čas	0,84	0,97	1,02	1,15
— izostanki	14,90	16,18	12,33	14,79
DELTA				
— po normi	64,19	63,19	63,73	61,04
— po času	24,83	24,86	25,58	26,22
— podalj. del. čas	0,51	1,58	0,87	1,52
— izostanki	10,47	10,37	9,82	11,22

TIP-TOP				
— po normi	61,67	60,03	60,38	54,58
— po času	27,16	26,87	29,78	29,49
— podalj. del. čas	0,38	0,89	0,94	2,18
— izostanki	10,79	12,21	8,90	13,75
TEMENICA				
— po normi	58,81	58,70	62,70	64,28
— po času	24,99	23,52	52,37	24,50
— podalj. del. čas	1,26	1,55	0,68	1,46
— izostanki	14,94	16,23	11,25	9,76
ZALA				
— po normi	62,12	60,33	62,31	62,37
— po času	28,35	27,93	28,13	24,17
— podalj. del. čas	1,44	2,49	0,27	3,84
— izostanki	8,09	9,25	9,29	9,62
COMMERCE				
— po času	90,50	90,34	90,90	90,87
— podalj. del. čas	2,71	2,35	2,30	2,16
— izostanki	6,79	7,31	6,80	6,97
DSSS				
— po času	89,95	88,92	88,43	90,57
— podalj. del. čas	1,02	0,77	0,59	0,58
— izostanki	9,03	10,31	10,98	8,85
DO »LABOD«				
— po normi	51,88	50,60	51,68	49,76
— po času	35,65	35,37	36,50	36,85
— podalj. del. čas	0,94	1,52	1,09	1,87
— izostanki	11,53	12,51	10,73	11,52

Zaloge

Indeks porasta zalog surovin glede na stanje 30. 9. 1983 je vrednostno 257,03 na kar vpliva povečana količina in cena. Poleg tega pa praktično nespremenjeno stanje skozi vse letošnje leto kaže na neusklajenost nabave z možnostjo predelave surovin. Višje so tudi zaloge gotovih izdelkov, ki so se količinsko povečale za 31% glede na 30. 9. 1983.

Visoka zaloga nedovršene proizvodnje, predvsem iz naslova kooperacije.

Stroški

Materailni stroški — brez osnovnih surovin in pomožne-

ga materiala — so v devetih mesecih za 13% nad planom za to obdobje. Po posameznih skupinah stroškov najbolj odstopajo navzgor stroški vseh vrst energije, transportnih storitev (v teh je visoka poraba poštnih in telefonskih storitev), stroški investicijskega vzdrževanja (so že za 32% nad letnim planom), izdatki za prehrano delavcev (cena obroka za devet mesecev 2.422,65 din na delavca), dnevnice in povračila za potne stroške doma in v tujini.

V primerjavi z enakim lanskim obdobjem so skupni stroški večji za 64%. Povečanje gre na račun višjih cen

in večje porabe pri posameznih stroških (večji obseg kooperacije).

Po posameznih tozidih so indeksi materialnih stroškov v primerjavi s planiranimi naslednji:

	Index na letni plan
LOČNA	92,05
LIBNA	75,41
DELTA	73,14
TIP-TOP	120,80
TEMENICA	100,07
ZALA	92,20
COMMERCE	83,85
DSSS	76,54
SKUPAJ DO »LABOD«	84,78

Celotni prihodek

	Plan 1984	Realizac. I.—IX. 84	Index	Skupna real.
Celotni prihodek	2.985.000	2.747.352	92,04	100,0
Porabljena sredstva	1.610.877	1.590.777	98,75	57,9
Dohodek	1.374.011	1.156.575	84,18	42,1
Obveznosti iz dohodka	365.979	352.423	96,30	12,8
Čisti dohodek	1.008.032	804.152	79,77	29,3
Delež OD : skladi	62 : 38	62 : 38		
Delež akumulacija v dohodku	25,2%	23,3		

Doseženi celotni prihodek na ravni delovne organizacije ima indeks 92,0 glede na letni plan, na enako lansko obdobje pa 158,13. Ob tem pa je indeks porabe osnovnih surovin 101,7 na letni plan.

Skupno so porabljena sredstva rasla glede na plan okoli 7% hitreje kot celotni prihodek. Ustrezno temu se je delež porabljenih sredstev v celotnem prihodku povečal od planiranih 54 na 58%, povečanje na enako lansko obdobje pa je kar za 5 strukturnih točk.

Tudi stroški skupnega pomena so nad planiranimi za 5%. Najvišje so porasle obresti od kreditov za obratna sredstva, ki so že 50% nad letnim planom. Glede na enako lansko obdobje so se obresti povečale z indeksom 281,7, predvsem zaradi višjih obrestnih mer in le delno zaradi večjega obsega poslovanja (kooperacija).

Vedeti pa moramo, da so bila prav v tem letu nujno potrebna določena dela, ki so posegla v stroške nekaterih temeljnih organizacij, podobno pa je pričakovati tudi prihodnje leto.

Zmanjšana ekonomičnost poslovanja je povročila nižjo rast dohodka, katerega index na plan je 84,17, glede na enako lansko obdobje pa 142,34.

Povečale so se obveznosti iz dohodka predvsem na račun povečanja obresti od kreditov za obratna sredstva, skupno obveznosti iz dohodka pa predstavljajo 30% ustvarjenega dohodka v devetih mesecih (v enakem lanskem obdobju 24%).

Masa sredstev za osebne dohodke je na enako lansko obdobje višja za 34%, delež v čistem dohodku pa je za eno točko nižji (62:38).

Nadaljnja delitev čistega dohodka na sklade pokaže, da je ustvarjeni poslovni sklad za 2,8% nižje udeležen v strukturi celotnega prihodka kot v enakem lanskem obdobju.

Na rezultate do konca leta lahko še vplivamo in jih izboljšamo. Predvsem moramo bdeti nad stroški, ki lahko nastajajo le v planiranih višinah oziroma jih moramo zmanjšati, kolikor se le da, vsa skrb seveda velja uresničevanju plana proizvodnje in zmanjševanju zalog ter rokom dobave.

Stalno je treba kje kaj popraviti. Posnetek je iz Delte.

ura estetske vzgoje

(ob labodovem
ex-temporu)

Za nami je 6. Labodov ex-tempore. Privabil je ustvarjalce, ki so risali na tri teme: dolina Krke, Novo mesto in stavka pred petdesetimi leti. V žiriji, ki ni imela lahkega dela, so bili: dr. Mirko Juteršek, prof. Andreja Kobler in dr. Milček Komelj. Soglasno so se odločili, da podelijo prve tri nagrade in le 6 diplom (pravilnik navaja 10 diplom, ki so hkrati odkupne nagrade). Menili so, da teh devet del izstopa in da tudi vrstni red prvih treh nagrad nikakor ni sporen, kot tudi ne 6 del, za katera so namenili diplome. Sledi pa jim več avtorjev, ki se morajo v svojem likovnem izrazu še dopolnjevati. V obrazložitvi je dr. Juteršek poudaril, da je žirija skupaj z organizatorjem dolžna skrbeti za raven kvalitete del in za ugled, ki si ga je naša prireditev že pridobila tudi v širšem prostoru.

Otvoritev razstave je popestril nastop učencev glasbene šole Marjan Kozina. Njen pihalni kvintet je izvajal baročne skladbe.

Nato je predsednik žirije dr. Juteršek ocenil prireditve in hkrati povedal tudi nekaj besed ob vsakem nagrajenem delu. Poudaril je vlogo ex-tempora kot najbolj demokratične prireditve, na kateri se lahko predstavi širina ustvarjalcev — od tistih, ki so šele začeli slikati pa do akademikov. »Za našo dediščino in

za razvoj posameznika je izrednega pomena taka prireditev. Še več ljudi bi se moralo ukvarjati s slikarstvom ali z umetnostjo nasploh.

Bogata osebna doživljanja bi človek moral znati izraziti in s tem olepšati vsakdan sebi in bogatiti svojo okolico.« Dr. Juteršek je spregovoril tudi o nujnosti decentralizacije kulture, nadalje o tem, da morajo na primer likovna dela preplaviti našo domovino od najmanjšega kraja pa do središča. V knjigo vtisov je zapisal, da je

razstava 6. Labodovega ex-tempora čudovit uvod v razstavno dejavnost v naših prenovljenih prostorih. V imenu žirija je dr. Juteršek čestital Labodu za organizacijo in za prizadevanja na likovnem področju.

1. nagrado je prejel Jože MARINČ za delo »Deklica je potok postala«. Člani žirije so ob tej sliki poudarili harmonijo ploskve, kjer je slikar s kar najmanj barvnega pomagala uspel doseči globino, umirjenost in poetičnost.

Predsednik žirije, dr. Mirko Juteršek in direktor naše delovne organizacije sta podelila priznanja. Na fotografiji: čestitka Stanetu Žerku za sliko »Veduta 1«.

Jože Marič (levo) je letos prejel 1. nagrado. Pred svojim nagrajenim delom se pogovarja z Jožetom Kotarjem, ki je prejel diplomu.

2. nagrado je prejel naš stari znanec Marin BEROVIČ za sliko »Brzice«. Ta slika pomeni v njegovem opusu novost in korak naprej. S sliko Brzice je dosegel večjo transparentnost, zanesljivost in novo vzdušje in dosegel še izraziteje slikarsko delo, kot so bila njegova dosedanja, ki pa jim tudi ne moremo oporekati kvalitete in lepote.

3. nagrada pa je šla Janku ORAČU, tudi našemu stalnemu sodelavcu na Labodovih ex-temporih. Znan je njegov stil suverenih prijemov v kontrastih hladnih in toplih topov, ki jih podaja zanesljivo in z veliko izkušnje ter osebne izraznosti.

Diplome so prejeli: Marjan MAZNIK, Jože KOTAR, Tone CIMERMAN, Matjaž MAVŠAR, Veljko TOMAN in Stane ŽERKO. Tudi njihova dela so izstopala iz celote in si z zrelostjo zaslužijo odkupne nagrade.

Otvoritev razstave letošnjega Labodovega ex tempora je popestril tudi nastop pihalnega kvinteta učencev glasbene šole Marjan Kozina, ki je zaigral nekaj baročnih skladb.

V našem jubilejnim letu smo organizirali tudi razstavo vseh do sedaj nagrajenih del na Labodovih ex-temporih. Otvoritev razstave je bila 19. oktobra v mali dvorani muzeja NOB. Tudi tokrat so k svečanejšemu vzdušju pripomogli učenci novomeške glasbene šole, dela pa so po mnenju obiskovalcev dosegli, ki pomenijo dobrodošlo bero likovne umetnosti tudi za naš celoten prostor. Ob tej priložnosti je glavni direktor Laboda Milan BRATOŽ izročil priznanje likovni skupini Vladimir Lamut in poravnal naš dolg do tov. Hočevarja, nagrajenca na našem 1. ex-temporu in mu izročil kipec Laboda.

Organizacija obeh prireditev je zahtevala velike napore. V Labodu smo že pogrešali slike, ki bi krasile naše stene in nas hkrati vabile k razmišljanju in podoživljanju umetnikovega razpoloženja in gledanja.

Ob otvoritvi letošnjega ex-tempora znova ugotavljamo, da je prišlo na uvodno svečanost premalo naših delavcev. Predsednik žirije je vsem prisotnim razložil odločitve žirije, orisal delo, kvalitete in morebitne pomanjkljivosti, se pri tem opiral na našo likovno preteklost, pokazal na vzornike in opozoril na vse podrobnosti. Otvoritev je tako dobila še dodatno noto in je pomenila vsem prisotnim dragoceno uro estetske in likovne vzgoje.

nauk iz ocene

(ob pripravah na plan za leto 1985

Kljub temu, da občinska in republiška resolucija še nista znani, smo v Labodu naše cilje za prihodnje leto že zastavili. Natančno vemo, kaj in kako želimo in moramo delati v prihodnjem letu. Čaka nas težko obdobje, ko se bomo morali z vsemi močmi lotiti naše proizvodnje in s tem v zvezi organizacije dela in ne nazadnje tudi opremljenosti. Pred nami je čas, ko bomo morali pretehtati vsak strošek in vsak dinar, skrbeti za kvaliteto našega dela in za dosledno spoštovanje dogovorjenih rokov. Prav zaostrene razmere in zmanjševanje kupne moči nam narekujejo poglobljeno planiranje. Plani za prihodnje

leto morajo biti natančno in realno postavljeni, da jih bo moč dosegati le z največjimi napori in visoko poslovnostjo.

Tako se že na samem začetku postavlja v ospredje kadrovsko vprašanje. Kaj smo naredili za pomlajevanje naših proizvodov? Če smo že začeli izboljševati odnos do štipendiranja, še vedno nimamo pravičnega odnosa do mladega novega delavca. Še vedno se do mladih često obnašamo mačehovsko in pozabljamo, da nam ti niso prišli odvzemat kruha in zaslužka, ampak bodo s svojimi mladimi močmi in znanjem le prispevali k skupnim ciljem in s tem k večjemu dohodku. Ob pripravah na plane za leto 1985 se postavlja tudi vprašanje invalidov v novi luči. Tudi odstotek režije je treba pretehtati, hkrati pa se moramo vsi skupaj zavedati, da potrebujemo strokovnjake in da jih moramo tudi primerno nagraditi. Predvsem pa naj plani za prihodnje leto nastajajo na temeljitih analizah celotnega stanja, s poudarkom na stroških, normativih, dejanski porabi itd., da bi na teh osnovah prišli še do novih notranjih rezerv. V smernicah plana, ki jih je pripravila planska služba in ki jih bomo potrjevali na delavskih svetih ter se z njimi seznanili na zborih delavcev, so zapisana izhodišča, ki so v nekaterih poglavjih dana v večih variantah.

Glede števila zaposlenih še naprej ostaja odprto vprašanje

nadaljnega zaposlovanja do predvidene 5 odstotne rezerve proizvodnih delavcev (razen v tozdu Delta, ki je to že dosegla), toz Commerce pa mora pretehtati število zaposlenih, ki je nad planom. Vsa pozornost pa mora biti namenjena odstotku režije, organizaciji dela in iz tega izhajajočim dejanskim potrebam po režijskih delavcih.

Pri delovnem koledarju je ponujena varianta, s katero se želimo izogniti večjim prehodom med meseci, ki imajo več in tistimi, ki imajo manj delovnih ur. Predlagana je ustrezna prilagoditev obračuna, s tem da se zadnji dan januarja in junija obračunsko prenese v februar oz. avgust. Kljub temu predlogu pa ostajata prihodnje leto še dva meseca s 176 urami.

Več variant je tudi pri koriščenju letnega dopusta, da bi v tozdihi na tej osnovi lažje uskladili svoje obveznosti do trga z željami delavcev in zmogljivostjo naših počitniških kapacitet.

Tudi v prihodnjem letu načrtujemo 3 tribunske sobote. Enotno je pri tem mnenje, da se mora fond tribunskih ur pokriti z dejansko koriščenimi urami in da naj ne bi iz tega naslova prihajalo do presežkov. Vendar se moramo zavedati, da današnji čas narekuje več pogovorov, da tudi delegatski sistem zahteva določene ure, ki jih pri nas ustvarjamo s tribunskimi sobotami in da morajo končno tudi naši zbori dobiti novo in kvalitetnejšo vsebino.

V strukturi naše proizvodnje se odstotek, ki je namenjen izvozu, za prihodnje leto nekoliko spremeni v korist domačega trga: sraje bo 47% za domači trg, bluz in vrhnjih oblačil pa po 50 odstotkov za doma in prav toliko za izvoz.

Izhodišča za finančni plan bodo izdelana v prihodnjih dneh. Izdelana bodo na osnovi temeljite ocene rezultatov letošnjih devetih mesecev in ocene do konca leta, ob upoštevanju predvidenih pogojev gospodarjenja v letu 1985 in seveda na osnovi planov proizvodnje, nabave in prodaje.

Ko pa bodo nastajali plani tozdov, morajo ti tudi izhajati iz analiz sedanjega stanja in iz predpostavke, da moramo od sebe zahtevati kar največ in najboljše. Le tako si bomo tudi v prihodnjem letu zagotovili primerno poslovanje in s tem v zvezi primeren osební dohodek.

delovne halje

Toda vse bi morali poenotiti na ravni delovne organizacije. Imamo službo, ki je odgovorna za varstvo pri delu in ki naj bi skrbela tudi za sestavo blaga, modele halj in podobno.

ZALA: »Upoštevamo pravilnik iz varstva pri delu, halje pa šivamo sami. Kroj je nekoliko bolj vester, ker menimo, da moramo imeti v naši proizvodnji vesele in lepe modele. Letos decembra bomo halje zopet zamenjali. Kroj bo ostal isti, le barva bo nova. Tako tudi z barvami popestrimo naše vsakdanje delo.«

LOČNA: »Pravilnika se glede zamenjave halj ne držimo povsem dosledno, pač pa ravnamo po potrebi. Letos prvič smo sami izbrali blago, ga ukrojili, sedaj pa te halje čakajo še na šivanje. Vse delo so opravili naši tehnologi. Mislim, da bodo te halje veliko bolj prijetne, in da bodo hkrati tudi primernejše za naše delo.«

TEMENICA: Za enkrat imajo v Temenici halje samo vzdrževalci. V bodoče bo nujno omogočiti delovno oblačilo vsem zaposlenim. Šivanja halj se bodo v Temenici lotili sami, težko pa je zagotoviti primerno blago — zračno, s pravilno sestavo, primeren

V Zali si prizadevajo doseči zastavljen cilj — 105 odstotni plan.

kroj. O teh elementih se bodo posvetovali s službo varstva pri delu.

TIP—TOP: V tip-topu si halje sešijejo sami, vendar ne vedno pravočasno. Najprej so planske obveznosti, nato pa šele delo zase. Nekajkrat so se že pogovarjali o dveh haljah — za poleten in zimski čas, o spremembi krojev in podobno. To bodo morda uresničili z leti. Za enkrat ostajajo na enotnem kroju in enotnem blagu, želeli pa bi si tudi na tem področju narediti korak

naprej — k lepim in primernim haljam.

DELTA: V Delti upoštevajo pravilnik o varstvu pri delu in redno zagotavljajo delovne halje vsem tistim delavcem, ki opravljajo stoječa dela, dela s povečano nevarnostjo in dela z večjo odgovornostjo. Zadnje halje so izdelali sami s pomočjo učencev na proizvodnem delu. Tudi za v bodoče menijo, da bodo halje sami izdelovali, razmišljajo pa tudi o tem, da bi delovna oblačila omogočili vsem zaposlenim in ne le tistim, ki jih določa pravilnik.

Vsi tozdi določajo z letnim planom tudi strošek za delovne halje. Kako pravzaprav je z delovnimi oblačili, kakšne so zahteve in kako jih mi upoštevamo, sem povprašala inženirja varstva pri delu Milana Riflja:

»Strošek za halje je zares velik in predstavlja v tozdu enega večjih izdatkov, v kategoriji osebnih varovalnih sredstev. Danes stane halja 3000 din, po sprejetem normativu pa imamo v naši delovni organizaciji dela, ki zahtevajo 2 halji na leto pa tja do del, pri katerih je življenjska doba halje 2 leti. Ko že govorimo o haljah menim, da bi jih morali imeti prav vsi zaposleni, tudi delavci v pisarnah. Glede na to, da delamo v modni konfekciji, je pričakovati, da bodo med nami strokovnjaki, ki bodo znali najboljše svetovati glede materialov, krojev in podobno. Opozoril bi tudi na to, da bi morale halje čakati mlade, ki pridejo k nam na delo ali na delovno prakso. Zgodilo se je že, da je učenec vprašal po halji, pa je v tozdu ni bilo na zalogi, da bi mu jo dali.

Do sedaj so tozdi v večini halje naročali oziroma kupovali pri specializiranih proizvajalcih, ker smo mi sami predragi za tako proizvodnjo. Gotovo pa bi se morali enkrat za vselej dogovoriti in poenotiti tudi naša delovna oblačila — pravi inž. Rifelj.

In kako to vprašanje vidijo v tozdih:

LIBNA: »Halje kupujemo, ker se sami ne moremo lotiti te proizvodnje. Nismo usposobljeni za tako proizvodnjo, zato bi naše redno delo precej trpelo.

Nisem prepričan, da halje, ki jih nosimo v tozdu Libna — halje imamo vsi zaposleni — povsem ustrezajo našemu delu. Morali bi razmišljati o dolžini rokava za delo v poletnih in zimskih mesecih, spremljati kvaliteto blaga in še kaj.

Letošnje devetmesečje je Libna zaključila z lepim rezultatom.

pariške smernice

bluze za pomlad in poletje 1985

Sodeč po Sejmu v Parizu bodo bluze prihodnjega leta v stilu petdesetih in šestdesetih let. Skoraj obvezen je prednji ali zadnji izrez s polkrožno ali »V« obliko, kombiniran s plitvim ali ležečim ovratnikom ali pa srajčne bluze z reverji.

Precej je tudi bluz s stoječim ovratnikom, ki so seveda visoko zapete in imajo »amerikiniški« rokavni izrez.

Še vedno pa se nosijo tudi »T« srajčne bluze.

Kot sem poudarila v začetku, je precej ovratnikov. Zopet bomo nosile nekoč tako popularne »bubi« ovratnike ter »U« ali »V« izrez, ki ga obkroža ovratnik v obliki ozkih kratkih ali dolgih reverjev. Romantične so tudi bluze z bogatim »pižama« ovratnikom in »Carmen« rame-ni. Veliko je tudi čipk, paspul in gub ter bluz z zapenjanjem zadaj.

Vse te lepe bluze pa so pretežno iz bombaža, svile in zelo dobrih imitacij naravnih tkanin. Kerso bluze vse bolj romantične, so tudi tkanine tanke in padajoče, za kar je tudi žoržet zelo primeren.

IRENA BRADAC

vesela pomlad in živahno poletje

Na sejmu so prevladovali vzorci iz pomladanske kolekcije — sveže barve s cvetličnimi in

kvadratnimi motivi. Moda je zelo ženska, športna in mladostna.

Plašči in jope so zelo dolge, kroj je raven z nizkimi in široki-mi reverji in markantnimi gumbi.

Krila so daljša, saj so se spu-stila do sredine meč. So predvsem nagubane ali nabrane v stilu dvajsetih let, spominjajo pa na golf ali tenis krila. Kot dodatek je veliko širokih pasov.

Hlače so znova široke, piža-mastega stila z gubami ob pasu. So v »Gatsby« ali mornarskem stilu, precej pa je tudi jahalnih hlač.

Na pariških ulicah pa je še vedno videti precej črne, sive in bele barve ter vseh rjavih tonov. Pričakovati pa je, da bo tudi mesto kmalu zaživelo v novih modnih barvah, ki jih predsta-vlja tudi sejem: marelične, močno zelene, pastelni toni in vse sveže barve sploh.

Tudi med stili je veliko izbire: elegantni, športni, vojaški in španski stil. Vsak med temi pa ponuja nekaj novega, svežega.

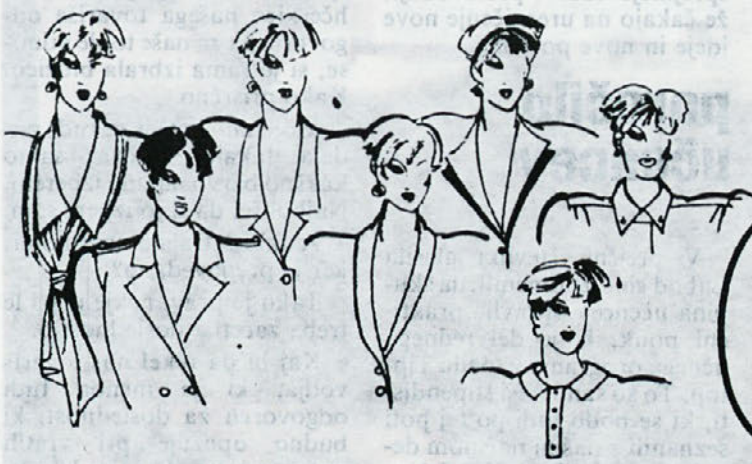
Elegantni stil ponuja dolga krila in jope s širokimi in nabra-nimi rokavi. Ovratniki so »bu-bi« ali široki in dolgi reverji. Žepi so veliki z našitki. Tudi plašči so zelo široki in jih bomo lahko nosile tudi preko kosti-mov.

Športni stil ponuja mnogo hlač, bluzonov in jop v »college« videzu za mlade.

Vojaški stil je tudi namenjen mladim, spominja pa na uni-formo. Dodatki so kovinske zadržge ali gumbi, ki so nekoliko večji.

Španski ali ciganski stil po-nuja nabrana krila, ki so često obogatena z volani. Barve so zelo močne in temperamentne.

JELKA NOVAK

kako nas naši delegati zastopajo

Na seji delegacije za zaposlovanje v tozdu Libna so delegati izoblikovali nekaj stališč in vprašanj. Beseda je tekla o honorarnem zaposlovanju v občini, o planiranju kadrov (ob tem želijo, da je pri planiranju v tozdu prisoten tudi predstavnik skupnosti za zaposlovanje in kadrovske službe občinske skupščine Krško) ter o štipendiranju. Ob tem so postavili naslednje vprašanje:

»Saldo prihodkov in odhodkov na ŽR 655 sklada štipendij je kljub zmanjšani prispevni stopnji sorazmerno visok (8.902.007,35 din). Pričakovati je, da se bo znižal ob izplačilu štipendij. Zanima nas, kako bo s prispevno stopnjo in koliko štipendij bo podeljenih iz naslova združenih sredstev, v kolikšnih višinah ter katerim Labodovim štipendistom bodo le-te podeljene.«

S srečanja samoupravljalci

Kot delegat delovne organizacije Labod sem se udeležil srečanja samoupravljalcev Banja Luke, Bihaća, Prijedora, Karlovca in Novega mesta. Tema srečanja je bila ekonomskega značaja — povečanje proizvodnje in izvoza, vzporedno s tem pa tudi skrb za povečanje standarda delavca. Pogovori niso šli mimo mednarodnih odnosov ter negovanja bratstva in enotnosti. Ob obisku v Banja Luki so si gostje ogledali številne delovne organizacije, kjer so bile organizirane tudi problemske konference. V prijetnem vzdušju je potekalo tudi tovariško srečanje vseh delegatov. Vsi po vrsti so bili navdušeni nad sprjemom, prijaznostjo in odlično organizacijo srečanja samoupravljalcev.

Povedati pa tudi velja, da je delegatom poslal telegram s čestitkami in najboljšimi željami za delo naprej, dr. Marjan Rožič.

NIKOLA KOLJANIN

Kontrola izdelkov za izvoz v Tip-topu.

pogumneje pri štipendiranju

Tudi v naši delovni organizaciji želimo se več strokovnjakov pridobiti s štipendiranjem in tako mlade ljudi že v času šolanja spoznati z delovno organizacijo, v kateri bodo kasneje delali.

Za šolsko leto 1984/85 je bil skupni razpis štipendij objavljen marca v Delu. Naša delovna organizacija je imela razpisanih 69 štipendij, predvsem v tekstilno-konfekcijski smeri, računalništvu in družboslovju. Podeljenih je bilo 59 štipendij. Pri podeljevanju štipendij smo upoštevali kriterije družbenega dogovora o štipendiranju v SR Sloveniji in čamoupravnega sporazuma o štipendiranju po posameznih občinah in pa seveda določbe pravilnika o izobraževanju v posameznih TOZD in DSSS.

Višina kadrovskih štipendij je določena s točkami, vsako šolsko leto se spreminja samo vrednost točke. Višina štipendije je odvisna tudi od učnega uspeha štipendista. Za šolsko leto 1984/85 znaša štipendija za učence srednjega usmerjenega izobraževanja od 3.460 do 6.228 din, za študente pa od 5.190 do 9.342 din. Če je poklic, za katerega je razpisana štipendita, občini na listi deficitarnih poklicev, se učencu oz. študentu škipendija poveča še za 200 točk, kar znaša za šolsko leto 1984/85 1.730 din.

orodjarna

Že skoraj leto dni dela naša orodjarna. Po zapletih okoli prostora (najprej je bila orodjarna predvidena v tozdu Libna, kasneje pa v Ločni) in izbire kadra, je ta nujna delav-

nica zaživila. Temeljne organizacije že imajo tudi nekaj doma narejenih pripomočkov in aparatov. 170 kosov posameznih aparatov je že v naših proizvodnjah, med temi so robilci alkantere, robilci mrežastih tkanin, za dvojne zapogibe, potisne noge za šivanje gumbov, aparati za zanke itd. Ocenitev vseh teh aparatov že na prvi pogled upravičuje naložbo, saj bi morali vse te pripomočke uvažati, cene pa se za posamezen kos gibljejo med 200 in 1000 markami. Orodjar Gorazd Mali pravi, da ga to delo zelo veseli. Nekaj težav ima le z nabavo surovin, ki jih ni moč vedno dobiti. Za delavnico meni, da je dobro opremljena, da ima dovolj ročnega orodja, nekaj strojev pa bi si še želel do-iti. »Včasih moram tudi malo improvizirati, ker delo v orodjarni še ni utečeno, ker še ni dovolj vseh rezervnih delov in podobno. Sicer pa delo kljub tem začetnim težavam že lepo teče.«

Zaenkrat je bilo več aparatov narejenih za program VO, kjer je treba aparate tudi bolj prilagajati. Možnosti za ustvarjanje pa je tudi za PŠ še veliko. Skratka, dela ne bo zmanjkalo, veselja do dela pa tudi ne. Ko je nov pripomoček narejen in ga z veseljem sprejmejo tudi v proizvodnji, že čakajo na uresničenje nove ideje in nove potrebe.

poročilo učencev

V prejšnji številki glasila Labod smo že omenili, da skupina učencev opravlja praktični pouk, ki je del rednega učnega programa v tozdu Tip-top. To so sami naši štipendisti, ki se bodo tudi po tej poti seznanili z našim načinom dela in s svojim bodočim delovnim okoljem. Za naše glasilo so poslali tudi kratko poročilo:

Praktični pouk imamo trikrat na teden in sicer v ponedeljek, torek in sredo po 6 ur. Kar takoj smo začeli s šivanjem. Najprej smo vadili vodoraven šiv, sledila pa so že težja industrijska opravila. Iz šivalnice smo dobili krila, ki smo jih sestavili, obrobili in vstavili zadrge. Bili smo tudi v krojilnici, kjer smo številčili podlogo, v stiskalnici pa smo fiksirali centelin.

Všeč nam je to, da smo skupaj, da nismo porazdeljeni po brigadah. Veseli smo tudi, da za nas skrbi tov. Murko, ki nam vsako nalogo natančno razloži in pokaže. Menimo pa, da nam bo praksa v proizvodnji manj nudila v tem smislu, da ne bomo sami izdelali celega modela, kot bi ga v šoli. Toda v tej proizvodnji je fazni sistem dela in tako tudi mi delamo po tem sistemu. Praktični pouk v tozdu Tip-top bo trajal do konca leta, sledilo pa bo proizvodno delo.

Učenci 2. s. razreda SŠTSOS Bežigrad:
SUZANA GRILC, LILIJANA KRŽIČ,
IVANKA MRZELJ, MOJCA INTIHAR IN
DARKO DOLMOVIČ

doslednost

Koliko lepih srajc, bluzic in kostimov. Pa skoraj sami domači kupci. Seveda, saj je vendar sindikalna prodaja za naše delavce. No, prava reč, če je prišla tudi žena našega tovariša iz Commerca, saj je prav, da imamo dobre odnose s Krko, tovarno zdravil. Poglej no in tovariši od potovalne agencije se tudi niso ustavili pri varnostniku, ampak so šli kar direktno »službeno« naprej. Budno oko varnosti bi takoj ujelo vsakega, ki bi hotel špekulirati. Poglej no, tudi hčerkica našega tovariša odgovornega za naše tople odnose, si je sama izbrala bluzico. Kako pristrčno.

Mojemu sinu bi se tudi podala takale srajčka, samo kakšno barvo naj mu izberem. Najboljše, da si jo izbere sam.

A tako? Da ne sme noter, ker je prepovedano?

Tako je prav, nekje je pa le treba začeti z doslednostjo.

Kaj bi pa rekel naš tovariš vodja, ki je menda tudi odgovoren za doslednost, ki budno opazuje pri vratih vzorčne sobe, da se ne bi pretihotapil kdo, ki ni NAŠ.

JOŽE BRAČIKA